

Sotsialnyi Ruch om sig självt

Sotsialnyi Ruch (Sociala rörelsen, SR) är idag den enda ukrainska vänsterorganisationen av viss betydelse. Desto viktigare att ta del av vad den har att säga om sig själv, om sin politik och om sin syn på dagens Ukraina och kriget mot Ryssland.

Marxistarkivet har redan tidigare publicerat en hel del artiklar, intervjuer m m med representanter för denna organisation – se lästipsen allra sist nedan.

Nedan återger vi en ganska kortfattad text där SR presenterar sig självt (hämtad från organisationens hemsida), samt en längre intervju med två av organisationens representanter, gjord i samband med danska Enhetslistans årliga konferens 15 maj 2022.

Innehåll

Sotsialnyi Ruch – vad vi står för	2
Möt den vänster i Ukraina som kämpar mot Putins krig.....	5
Lästips – mer av/om <i>Sotsialnyi Ruch</i>	11

Sotsialnyi Ruch – vad vi står för

Från *Sotsialnyi Ruchs* hemsida, 12 mars 2019 (original: <https://rev.org.ua/sotsialnyi-ruk-who-we-are/>)

Sotsialnyi Ruch (SR, Sociala rörelsen) är ett nytt vänsterparti, bildat av det arbetande folket i Ukraina.

Händelser på senare tid har visat bristen på en politiskt subjektiv röst för de arbetande klasserna i landet och behovet av en politisk kraft till vänster med förmåga att driva en socialt inriktad agenda. Under Majdan-protesterna 2013-2014 framställde en grupp ukrainska vänsteraktivister ”Tio punkter” med antikapitalistiska och arbetarvänliga krav som gick emot den konservativt nationalistiska och liberala huvudströmmen. Man fortsatte med att upprätta Församlingen för social revolution 2014. Namnet innebär att vi anser att de problem som ligger till grund för de oräkneliga protesterna i Ukraina de senaste årtiondena (fattigdom, slående ojämlikhet, sociala orättvisor, brist på demokrati, korruption och egenintressen i politiken, polisvåld och attacker på medborgerliga och sociala rättigheter) bara kan lösas genom en verklig social revolution – en som ersätter det rådande systemet av oligarkisk kapitalism med en demokratisk socialism.

Församlingen försökte att ena aktivister från olika socialistiska och anti-stalinistiska kommunistiska strömningar och politiserad ungdom. Dess representanter ställde upp i lokalval, men huvuduppgiften var att främja en utomparlamentarisk vänster och därmed lägga grunderna för det nya partiets organisationskommitté, som fick namnet Sociala rörelsen och en NGO¹ med samma namn. Partiets grundningskongress hölls i november 2016 och eninsamling är nu på gång av de 10 000 namnunderskrifter som lagen stipulerar.

Organisationens viktigaste avdelning finns i arbetarklassens hjärtområde i Ukraina – staden *Kryvyj Rih* (Kryvoj Rog). Förutom ytterligare en viktig avdelning i huvudstaden Kyiv håller vi på att bygga organisationer i andra regioner också. Till skillnad från alla andra partier i Ukraina, som bara är uttryck för olika oligarkers projekt, är Sotsialnyi Ruch en demokratisk

¹ NGO är en förkortning av *Non-Governmental Organization*. En benämning på en ideell eller kommersiell organisation som inte är knuten till någon statsmakt.

politisk kraft med kollektivt ledarskap och inte en enda kapitalist eller representant för etablissemangen i sina led. I stället finns stålarbetare, lärare, akademiker, studenter, sjuksköterskor, transport- och byggarbetare, ingenjörer, IT-experter, konstnärer och journalister: majoriteten av medlemmarna är ungdomar.

De flesta av oss är engagerade i den oberoende fackliga rörelsen, bl a Gruvarbetarnas oberoende fackförening, järnvägsarbetarnas fackförening (delar av Landsorganisationen av fria fackföreningar i Ukraina) och några stridbara delar av Fackföreningsfederationen (våra aktivister fanns bland de som organiserade Byggnadsarbetarnas fackförening och var med om att bilda dess dotterorganisation, Kranskötarnas fackförening). En del medlemmar har varit aktiva i olika organisationer på vänsterkanten (Marxisternas organisation, den socialistiska organisationen "Vänsteroppositionen", den studentfackliga organisationen Direkt aktion, Socialt alternativ, osv). För andra har Sotsialnyi Ruch gett den första erfarenheterna av politisk aktivism. Förutom i arbetarnas organisationer har medlemmar av Sotsialnyi Ruch stora erfarenheter av arbete i olika sociala rörelser: bland studenter, för mänskliga rättigheter, feminister, ekologiska, antifascistiska/antirasistiska, HBTQ och andra.

Sotsialnyi Ruch stöder kampen och är aktivt bland arbetare inom industrin (från gruvor till missilfabriker till livsmedelsindustri), hälsovård, utbildning, forskning, IT och handel. Vi protesterade aktivt mot regeringens av Internationella valutafonden påbjudna åtstramningspolitik med nedskärningar och nedläggningar.

Till exempel deltog vi 2016 i den protestmarsch som läkare anordnade från staden Romnyj tillsammans med våra aktivister. 350 kilometer till fots till huvudstaden sedan deras klinik hade stängts, precis som tiotals andra runt om i landet. I sin nyliberala politik övervägde regeringen att avskaffa utbildningsstipendier, vilket ledde till protester av ungdomar inom vänstern, där medlemmar från SR deltog. Det hela ledde till att arkitekten bakom denna "reform" fick lämna finansministeriet.

Sotsialnyi Ruch deltog också aktivt i den kamp som transportarbetarna i Kyiv förde, framför allt förarna av elbussar vid Kurenivske-depån. När deras fackförening sattes under hårt tryck av företagsledningen hjälpte vi dem att få internationellt stöd, bl a från brittiska parlamentsledamöter på vänsterkanten (via LabourStart och socialistiska solidaritetskampanjen för Ukraina).

2017 stödde Sotsialnyi Ruch den spontana strejkvågen vid Kryvyi Rih med krav på att få lönerna höjda till den anständiga nivån av 1 000 euro i månaden. Protesterna fortsatte 2018 bland järnvägsarbetarna som också kom att leda till en stor klasskonflikt på Ukrainas största fabrik, den multinationellt ägda ståltillverkaren Arcelor Mittal Kryvyi Rih. Kampen där fortsätter och SR-medlemmar på andra håll för dit på Första maj både 2018 och 2019 för att visa vår solidaritet.

Kamrater från vår organisation svarade också för omfattande studier av offshore-verksamheten och har påvisat vilka stora vinster oligarker och bolag överför till skatteparadis. Den studien var den första insatsen av en initiativgrupp, där Sotsialnyi Ruch och dess interna Startplattform samarbetade med andra progressiva organisationer som SD Platform och Respublika.

Sotsialnyi Ruch är nära lierat med gräsrotsrörelser bland hälsovårdsanställda som blyxtaktionen #VarSomNina, som organiserades av en sjuksköterska (och ensamstående mamma), och tog upp frågor om arbetarnas rättigheter. Nu består den gruppen på sociala medier av tusentals sjukvårdsanställda, och de har registrerat sig som en officiell NGO med medlemmar av Sotsialnyi Ruch. Rent allmänt har hälsovård och utbildning haft de lägsta lönerna och är en av de mest könssegregerade sektorerna, och våra medlemmar driver också en socialistisk feministisk agenda i kvinnorörelsen, vid aktioner för genusrättigheter och demonstrationer på

8 mars, samtidigt som vi också driver viktiga frågor som våld i hemmen och konservativa motreaktioner. Vid bildandet av ledande organ inom SR tas särskild hänsyn till att låta kvinnorna komma till tals.

Genom stöd till rörelser för miljö- och klimaträttvisa för vi fram ett antikapitalistiskt och ekosocialistiskt perspektiv. En annan viktig del av Sociala Rörelsens verksamhet är ”piratpolitik”: kampen för fri information och intellektuella egendomsrättigheter. Genom våra kamraters insatser kunde öppen redovisning först införas på ministeriet för utbildning och forskning. Inom SR används också e-demokrati när beslut ska fattas.

Sotsialnyi Ruch bedriver olika former av skolnings- och kulturell verksamhet runt om i landet: föreläsningar i olika ämnen om inrikespolitik och internationell politik, politisk teori och praktik (kapitalismen och arbetsvärdeläran, arbetarnas rättigheter och arbetarrörelsen, problemet med offshore-bolag, den internationella vänsterns erfarenheter, Syrizas uppgång och fall, Jeremy Corbyns och Bernie Sanders kampanjer, utsikterna för Podemos och självständighetsrörelsen i Katalonien, den rosa vågen i Latinamerika och högerreaktionen, osv), studier av de socialistiska rörelsernas historia i Ukraina och deras idéer, arbetarskolor, filmvisningar, presentation av böcker av våra egna författare som *Framtid utan kapitalism* och *Vänstern i Europa*, om olika vänsterpartier och rörelser. Vi ger ut en mer intellektuellt inriktad tidskrift, studier av Centret för forskning om arbetarklassen och sociala frågor (t ex om de kontroversiella konsekvenserna av frihandelsavtalet med EU, osäkra anställningsvillkor eller om sociala och ekonomiska alternativ till nyliberal kapitalism i Ukraina och globalt).

Vanligen anordnar vi tiotals skolningsprogram och gatuaktioner varje år med tusentals inlägg på vår facebook-sida [facebook.com/social.ruh/](https://www.facebook.com/social.ruh/) och en rad artiklar på vår webbplats <https://rev.org.ua/>.

Medlemmar av Sociala Rörelsen har vid flera tillfällen utsatts för våld från såväl arbetsgivarnas hejdukar som av den nationalistiska extremhögern. Till exempel har grupper inom yttersta högern gång på gång attackerat eller försökt störa antifascistiska möten till stöd för Stanislav Markelov och Anastasia Barbuova, vänsteraktivister som fallit offer för ryska nynazister, eller vid presentationer av Lev Trotskijs samlade verk på ukrainska. Givetvis drabbas vi av den atmosfär av systematiskt, och ostraffat, våld från extremhögern som det pågående kriget har lett till, Putinregimens imperialistiska ambitioner, den nationalistiskt konservativa ideologiska hegemonin, den ultranationalistiska och antikommunistiska hysterin och återkommande kränkningar av mänskliga fri- och rättigheter.

Förvisso behöver vi och hela det ukrainska samhället få ett slut på kriget i Donbas och uppnå fred. För det målet krävs enhet inom arbetarklassen i olika delar av Ukraina. Vi står för försvar av de gemensamma klassintressena mot ukrainska, ryska och västliga kapitalister och inte geopolitiskt nonsens och artificiell separation i rivaliserande nationalistiska och imperialistiska krafter.

I det sammanhanget, och precis som under kampen för ett socialistiskt, demokratiskt och humanistiskt alternativ rent allmänt, är solidaritet från våra kamrater och vänner med samma åsikter i Europa och runt om i världen av stor betydelse för Sociala rörelsen.

Översättning: Björn Erik Rosin

Möt den vänster i Ukraina som kämpar mot Putins krig

Intervju med Natalja Lomonosova och Oleksandr Kyselov från Sotsialnyi Ruch gjord av Dick Nichols

Ur *Links International Journal for Socialist Renewal*, 9 juni 2022

Den 13-15 maj deltog Natalja Lomonosova och Oleksandr Kyselov från den ukrainska vänsterorganisationen *Sotsialnyi Ruch* (Sociala Rörelsen, SR) på den danska rödgröna Enhetslistans årliga konferens.

Natalja Lomonosova är redaktör för nättidningen *Politisk kritik* och Oleksandr Kyselov är studentaktivist.

Den 15 maj samtalade de båda ukrainska kamraterna med Dick Nichols, Europakorrespondent för *Green Left* och *Links – International Journal for Socialist Renewal* om *Sotsialnyi Ruchs* bakgrund och arbete.²

Sotsialnyi Ruchs bakgrund

Kan ni säga något om hur *Sotsialnyi Ruch* uppstod som vänsterströmning efter Euromajdan-protesterna? Under Majdan fanns ju ändå alla sorters politiska strömningar.

Oleksandr Kyselov: Även om de som protesterade på Majdan drevs av socialt missnöje, mot fattigdom och ojämlikhet till korrruptionen och regeringens auktoritära beteende, var de agendor som utgjorde ramen för missnöjet, både i dess liberala pro-europeiska och dess nationalistiska version, ett problem för vänstern. Det stod ändå klart att detta var en folklig rörelse och hela vänstern måste då försöka förstå vad det var frågan om.

När regeringen försökte skingra protesterna och satte in polis mot demonstranterna handlade det inte längre om huruvida man var överens om integration i EU, utan om man skulle tillåta repressionen.

Den insikten gjorde att fler inom vänstern deltog, som frivilliga på basnivå, som sjukvårdare och till och med som *Samodoborona* (självförsvarsgrupper). Det gjordes också försök att få in frihetligt-anarkistiska tankar i protesterna. Aktivister ordnade skolning och stormöten där man lade fram en tolkning av händelserna ur ett vänsterperspektiv.

Var vänstern på Majdan främst studenter?

Natalja Lomonosova: Vi hade ju en stark studentrörelse, Direkt Aktion, men under Majdan var den inte lika stark som tidigare, även om den fortfarande existerade. Alla initiativ som togs under Majdan, bl a "Majdans fria universitet" och sjukvårdsenheterna kom från vänstergrupper eller enskilda, också miljöaktivister.

Exempelvis patrullerade de medicinska frivilliga på sjukhusen, eftersom polisen också kidnappade folk där: de patrullerade för att se till att polisen inte kunde göra det.

På er webbsajt [se ovan] skriver ni att det embryo till Sociala rörelsen, som växte fram under Majdan gjorde det utifrån "Tio punkter" med antikapitalistiska och arbetarvänliga krav som går emot den konservativa, nationalistiska och liberala huvudströmmen". Sociala Rörelsen grundades därefter 2015 och hade redan då en bas inom arbetarklassen, främst i industristaden [Kryvyj Rih](#).

² Natalia Lomonosova och Oleksandr Kyselov som intervjuas här höll även tal vid Enhetslistans konferens. Det återges under rubriken "Vad är Sotsialny Ruch och vad kämpar vi för" i samlingen [Vänsterpress om Ukraina-kriget i slutet av maj 2022](#)

Hur gick det till att gå från att främst vara en studentorganisation till att så snabbt få en bas inom arbetarklassen och fackföreningarna?

NL: Det självklara svaret är ju att det inte går att vara student för evigt. man växer upp, ens kamrater blir äldre, och blir arbetare och ställs inför samma problem som alla arbetare i Ukraina står inför (skratt).

Men sen hade vi ett starkt fokus på arbetarnas rättigheter och problem och en idé om att vi skulle bilda en organisation, som företrädde åsikterna och förhoppningarna hos dem som inte är representerade någon annanstans i det politiska systemet i Ukraina.

Ukrainsk politik inskränker sig till dem som har pengar. Vi har inte partier av ideologisk karaktär och i stort sett är arbetande människor orepresenterade politiskt. De har problem som behöver lösas och som bara kan göra det via klassiska fackföreningar.

Det var vår utgångspunkt: att ta oss an den frågan, att ta upp de arbetandes behov – den ”kategori” av folket som är orepresenterad, så att säga – genom att driva fackligt arbete.

Vi fick en hel del hjälp av några av de mest aktiva i *Sotsialnyi Ruch*, som Vitaly Dudin, som är arbetsjurister och experter på sociala rättigheter, medan andra var eller blev fackliga organisatörer. Andra var forskare eller journalister som bevakade sociala frågor.

Och den processen startade efter Majdan?

OK: Nej, det började före Majdan, på grund av vänsterns naturliga mål att knyta kontakter med arbetarklassen. Exempelvis var många av dem som åkte för att stödja kampen i Kryvyi Rih studenter som tog ledigt från studierna eller under loven. Många inom vänstern, framför allt från de alternativa strömningarna, hade satsat på sådana kontakter.

Under Majdan förekom en diskussion inom vänstern i Västeuropa om att protesterna dominerades av högnationalistiska och rent av fascistiska element. Debatten hade påverkats av den studie Volodymyr Isjtjenko gjorde för *Die Linkes* avdelning inom vänsterns partigrupp i Europaparlamentet ...

NL: Jag har kanske inte läst den, men rent allmänt känner vi till Volodymyrs hållning och jag anser att han överdriver högnationalismens och nazismens betydelse för Majdan. Majdan dominerades givetvis inte av vänstern, eller vänsteridéer, men jag anser inte att den var lika nationalistisk som Volodymyr har skrivit. Det är min personliga uppfattning om Majdan.

OK: När det gäller den frågan så fanns det, och finns, verkligen ett problem och det cirkulerar naturligtvis en del nationalistiska idéer, men under normala tider är de kanske inte så fast rotade, så fast förankrade som det kan verka.

Men när vi nu har denna konstanta ryska inblandning i våra angelägenheter ger det extra trovärdighet åt högers ideologi och känslomässigt kunde folk ta till sig deras typ av förklaringar.

När konflikten sedan startade, efter Euromajdan, rådde verkligen en skum stämning politiskt, på grund av kommunistpartiets och Borotbas ställningstaganden, och i visst avseende också på grund av att vänsterns gamla fraser: ja, det kom att förknippas med Ryssland och välkomnades inte precis.

Under lång tid fick den alternativa vänstern fokusera på att bygga upp allt från grunden. Till exempel i Kryvyi Rih organiserade man Första maj-demonstrationer i flera år.

Så fungerar Sotsialnyi Ruch

***Sotsialnyi Ruch* hade en grundningskongress, antar jag.**

NL: Ja, men den hölls för sju år sedan och ingen av oss var med. Tanken var att nästa kongress skulle hållas i maj och svetsa samman våra medlemmar, framför allt våra mer nyblivna medlemmar, och vidareutveckla våra strategiska perspektiv och kommunikationsstrategier, men kriget kom emellan och allt har fått vänta.

OK: Den behövs också för det var länge sedan programmet antogs och mycket har förändrats sedan dess. Det är inte bra att behöva hålla sig till förslag som tiden gått förbi och som inte baseras på dagens behov, bara för att det är de enda som har legitimiteten att ha antagits på kongressen. Just nu får vi ofta improvisera. Men om vi bestämmer oss för att gå vidare med registreringen av partiet behöver vi helt klart uppdatera programmet.

Hur går beslutsfattandet till i *Sotsialnyi Ruch*?

OK: Viktiga strategiska beslut tas av kongressen, i mer akuta frågor har vi ett råd och dess nuvarande sammansättning valdes på en Zoom-baserad konferens.

NL: Men nu måste vi dessvärre fatta en mängd beslut mycket snabbt och mycket händer också med rena explosionen av arbete, framför allt internationellt. Vi hade något slags internationella kontakter tidigare också, men de var inte lika omfattande som nu. Och alla dessa humanitära insatser kräver mycket, mycket det också. Därför är det mycket som måste göras snabbt, via arbetsgrupper.

OK: När kriget startade hade vi dagliga möten online, där fler deltog när viktigare frågor måste avhandlas. Största delen av verksamheten sker via arbetsgrupper, men om viktigare beslut ska fattas får rådet ta hand om det.

Vad är förhållandet mellan *Sotsialnyi Ruch* och tidningen *Commons*? *Commons* är ju uppenbarligen inte *Sotsialnyi Ruchs* officiella organ.

NL: Ja, vänstern i Ukraina är ju inte jättestor precis (skratt) och vi deltar allesammans i många saker. Det finns *Commons* och det finns *Politisk kritik*, den tidning jag arbetar åt, och sen finns några mer liberala tidskrifter, som ibland skriver om arbetarnas rättigheter men egentligen på ett helt annat sätt. Förutom *Commons* och *Politisk kritik* finns inte mycket och en del i redaktionerna och skribenterna är medlemmar av *Sotsialnyi Ruch*.

Det är inte så att de båda tidskrifterna skriver artiklar om *Sotsialnyi Ruch* i sig, men vem ska vi annars vända oss till för bakgrundsmaterial när vi skriver analytiska artiklar eller gör samhällsreportage? Givetvis kamrater från *Sotsialnyi Ruch* och *Arbetarinitiativ*, en NGO, där de största kunskaperna och kontakterna finns.

Eller om det pågår en protest bland arbetarna och *Sotsialnyi Ruch* far dit för att stödja dem, då skriver vi en artikel om det och sprider den överallt för att skapa solidaritet. På så vis försöker vi skapa starka band mellan arbetare, *Sotsialnyi Ruch* och vår tidskrift. Och när sedan något händer kan de skriva åt oss, vi kan vara där och de kan sprida våra artiklar i sina nätverk och därigenom stärker vi varandra ömsesidigt. Det är alltså inte någon form av ”partiorgan”.

Jag tror inte att *Sotsialnyi Ruch* idag skulle kunna ge ut en egen tidning, men tack var vår webbsajt, Facebook och samarbetet med *Commons* och *Politisk kritik* får vi större inflytande. Det innebär också att vi når ut till delar av vänstern som inte är arbetare – konstnärer och akademiker till exempel.

Ni har ännu inte registrerat er som politiskt parti, stämmer det?

OK: Just nu försöker vi inte göra det heller, på grund av kriget. För att registrera sig som parti måste man uppfylla två krav. För det första samla in 10 000 namnunderskrifter, vilket kräver en del resurser men är fullt möjligt. Och för det andra betala en registreringsavgift på cirka 10 000 euro och många anser det vara fel att ge staten så mycket pengar för en papperslapp, i

synnerhet när läget är som det är. Vi siktar på att kunna göra det någon gång i framtiden, men just nu håller vi på att diskutera om det är rätt läge just nu. Vi kommer sannolikt att göra det när vi känner att det skulle ge oss extra möjligheter.

Sotsialnyi Ruchs fackliga arbete

För någon utanförstående är situationen bland de ukrainska fackföreningarna svåröverskådlig. Vi har fortsättningen av de fackföreningar som fanns på Sovjettiden, som Ukrainska fackföreningsfederationen och så Landsorganisationen av fria fackföreningar i Ukraina, som härrör från tiden för Sovjetunionens sammanbrott, där Oberoende gruvarbetarfacket i Ukraina är det viktigaste inslaget. Sen finns också mindre fackliga federationer, fackföreningar som inte är anslutna till någon och så nya fackföreningar, som sjuksköterskornas.

Satsar *Sotsialnyi Ruch* främst på att bilda nya fackföreningar eller på att arbeta i de redan existerande, eller båda delar?

NL: Det beror på vad man menar med att ”arbeta i”. Som organisation satsar vi inte särskilt mycket på att skapa nya fackföreningar, men det finns medlemmar av *Sotsialnyi Ruch* som arbetar med att bilda fackliga organisationer.

I redan existerande fackföreningar, eller nya?

NL: Vi försöker bilda nya fackföreningar, men vi försöker också få medlemmar av redan existerande fackföreningar att ansluta sig till *Sotsialnyi Ruch* så att vi kan nå ut till en större publik.

Hur aktiva är de gamla fackföreningarna, som tidigare ingick i det politiska systemet?

NL: Jag skulle inte säga att de är helt överksamma, att de inte gör någonting alls eller inte har något inflytande. Vi har kollektivavtal och sektoriella avtal mellan ministerierna och fackföreningarna och den gamla sortens fackföreningar kan agera där, eftersom de är officiellt erkända.

Men jag tror det finns stora skillnader bland de officiella fackföreningarna. En del av dem existerar egentligen inte, som kulturarbetarnas fackförening, som bara ägnar sig åt pappershantering. Men å andra sidan finns de officiella fackföreningarna för offentliganställda eller byggnadsarbetare. De är riktigt aktiva, särskilt bland ungdomar.

OK: Det finns alltså nya fackföreningar, som inte bildats av *Sotsialnyi Ruch*, men där en del av de aktiva anslutit sig till oss och så har vi medlemmar av *Sotsialnyi Ruch* som blivit aktiva i fackföreningarna. För att ytterligare bidra till komplexiteten tillhör den fackförening våra medlemmar varit med om att bilda, kranskötarnas fack, det officiella byggfacket, som är anslutet till den gamla Ukrainska fackliga federationen.

Sotsialnyi Ruchs arbete i sociala rörelser

Berätta om ert arbete i olika sociala rörelser, hur bestäms det?

NL: Vi har angett vår hållning klarare i områden som vi prioriterar som arbetarnas rättigheter och social trygghet och hur Ukraina ska utvecklas ekonomiskt. Där anser jag att vi har verkligen starka positioner, som vi torgför i våra kampanjartiklar.

Det som är viktigt att poängtera är att vi – givetvis – har klimatrörelsen, Internationella kvinnodagen den 8 mars och början till en rörelse i städerna mot höga hyror och byggspekulation.

Det förekommer massor av protester, till exempel för bättre stadsplanering och av dem som är engagerade där får vi ofta höra, ”försök inte komma med några politiska uttalanden”. Men vi agerar ändå där med våra politiska uttalanden och det är vi de enda som gör.

8 mars är också ett mycket bra exempel. Det finns många där som är vänster, men de är tvungna att få med sin egen avdelning i demonstrationen och komma överens med organisatörerna om det.

OK: Förra gången [8 mars 2021] blev Internationella kvinnodagen en verkligt stor framgång för vänstern, trots att allt skedde under stor brådska. Det finns en tradition av stora feministiska demonstrationer i Ukraina på 8 mars, men nu kontrolleras de av liberala feminister. Inte för att de har felaktiga krav – de fokuserar på ”glastaket” och behovet av kvotering – men de flesta kvinnorna i Ukraina tillhör arbetarklassen och för dem är inte den sortens krav vad som angår dem mest. Vi försöker få in ett socialt, eller rent av socialistiskt, budskap där.

Där vi har tydliga ståndpunkter har det i allmänhet att göra med medlemmarnas intressen och kanske specialkunskaper. Om vi inte säger så mycket i någon fråga beror det förmodligen på att vi inte har så många som arbetar på det området.

För att ta ett konkret exempel, vad blev resultatet av ert agerande på Internationella kvinnodagen?

NL: Först måste man ju vända sig till organisatörerna och tala om att man vill ha en egen avdelning. En del av våra medlemmar gör det. Sedan träffas alla och går igenom vad slags uttalande vi ska skriva. Sen går vi dit och då finns det andra inom vänstern som inte är medlemmar av *Sotsialnyi Ruch*, men som kommer att ansluta sig till vår avdelning med sina paroller. Vi brukar också publicera vårt uttalande på vår webbsajt och diskutera med andra, men ägnar inte särskilt mycket tid åt det.

Det vi ägnar mycket tid åt är att arbeta fram ett konkret tema, eftersom vår avdelnings huvudparoll brukar handla om det temat. Ett år handlade temat om att dela på hushållsarbetet och rätten till pappaledighet.

Ett annat år handlade det om sjuksköterskornas kamp och då var vårt tema behovet av högre löner för sjuksköterskor och lärare.

Språkkonflikten

Putin angav tre skäl för invasionen av Ukraina: behovet av ”de-nazifiering”, ”demilitarisering” och rättsligt stöd åt ryska språket. ”De-nazifiering” har blivit ett rent sjukt skämt (i synnerhet sedan Odessas judiska samfund bett om att få slippa) så att Kremls egna propagandister trycker inte längre så hårt på det, medan Rysslands militära aggression förstås lätt till ”re-militarisering” då Ukrainas armé och folk gör motstånd.

Då återstår ”rättsligt skydd för ryska språket i Ukraina”. Finns det överhuvud taget någon substans i Kremls påståenden om officiell diskriminering av ryska språket? Vad har invasionen inneburit för den frågan, som varit orsak till närmast permanenta motsättningar mellan Ryssland och Ukraina?

NL: *Sotsialnyi Ruch* har inte skrivit något om språkfrågan sedan kriget började men personligen är jag rätt kritisk till vissa delar av Språklagen [som parlamentet antog i april 2019, godkändes av författningsdomstolen i juli 2021 och förstärktes med nya bestämmelser i januari] och Utbildningslagen.

De reducerar verkligen möjligheterna att få gymnasieutbildning på ens nationella språk [som ryska, ungerska, slovakiska, polska, rumänska och krimtatarerna språk]. Förr gick det att få på ens hemspråk och ta examen på det språket.

Men om man tittar på det ur ett praktiskt perspektiv, vad tjänar det till att gå sin utbildning på ett nationellt språk om universiteten bara undervisar på ukrainska? Det finns inte ett enda universitet i Ukraina, där undervisningen i något ämne sker på polska, ungerska eller ryska ...

OK: Men på ryska finns det ...

NL: Fast inte officiellt, inte som officiellt språk i undervisningen.

OK: På mitt universitet hade vi ämnen där det undervisades i både ryska och ukrainska. Fast jag antar att det finns mindre utrymme för ryska nu, givetvis.

NL: Jag tror att regeringen tvingades reagera på vad ryssarna ställt till med, men jag anser ändå att språklagen kunde vara annorlunda. Det är min personliga uppfattning – men vi har vad vi har.

OK: Lagen leder till några verkligt obehagliga situationer i vardagen, där aktivister från medelklassen går in på kafeterior och restauranger och försöker få serveringspersonalen att rätta in sig: ”Jag bad dig ju tala ukrainska med mig [och det gjorde du inte].” Sedan tar de fram sin smartphone: ”Nu tänker jag rapportera dig till någon mycket högt uppsatt.” För mig känns det mycket otäckt.

Om vi utgår från att lagen verkligen kommer att tillämpas – vilket inte är säkert för när en ny lag antagits betar sig folk försiktigt ett par månader för att sedan glömma allt – är det nödvändigt att språket i offentliga sammanhang alltid måste vara ukrainska. Om man går till snabbköpet eller järnvägsstationen måste personalen tala ukrainska med en. Men allt detta innebär är att de måste uttala den första meningen på ukrainska. Ingen tvingar någon att svara på ukrainska och så länge som de förstår vad man säger kan man växla mellan båda: ”Talar du ryska?” och sedan fortsätter samtalet på ryska (eller ungerska till exempel).

Alla etiketter på varor ändrades också till ukrainska. Det kanske är trist för småbutiker som får betala för det. Men det finns ingen likhet med vad som påstås i ryska medier.

NL: Oavsett våra egna brister i frågan kan jag inte föreställa mig att någon ukrainsk president skulle bete sig mot dem som talar andra språk än ukrainska som Putin betar sig mot minoritetsspråk i Ryska federationen – där han på tv gör narr av folk som talar sina hemspråk.

OK: Det finns ingen värre fiende till ryska språket, kulturen och folket än Putin, eftersom han använder det, tar över det och det gör bara saker och ting värre. Det finns många rysktalande här som av känslomässiga skäl vägrar tala ryska eftersom ”vi inte vill ha Putins beskydd”.

Och till sist, vad har vänstern i resten av världen störst behov av att förstå om det krig som pågår?

NL: Man måste skilja mellan Ukrainas regering och folket. Här [på konferensen i Köpenhamn] har vi hört delegater säga att ”regeringen är nyliberal”, har drivit igenom dåliga lagar, osv, underförstått att vänstern inte behöver välja mellan två onda ting, Zelenskyjs regering och Putins.

Och Ukrainas folk då? Vänsterns attityd måste vara att stå på folkets sida och det är viktigt att förstå att oavsett den kritik som går att rikta mot Zelenskyjs regering så har den folkets stöd, i varje fall när det kommer till att besegra den ryska invasionen.

För en del inom vänstern är kanske den ryska regeringen på något vis en fortsättning av Sovjetunionen och som har behållit en del bra saker från tidigare, men så är det inte. Ryssland är en nyliberal stat – till och med mer nyliberal än Ukraina – och den är chauvinistisk, expansionistisk och häver ur sig överdriven militaristisk propaganda.

Om Ukraina skulle bli ockuperat under ryskt ”beskydd” skulle det inte finnas några möjligheter till en alternativ utveckling av landet. Naturligtvis kan man diskutera vart Ukraina kommer att gå om Ryssland besegras – det kommer att avgöras i framtida kamp – men det finns ingen som helst framtid för Ukraina under rysk ockupation. Ja, Väst har tvingat på oss lån och en stor skuldbörda, men det kan inte vara tal om något annat än att det skulle bli värre under Putin.

OK: Med alla sina brister står EU ändå för en mer socialdemokratisk ideologi, i synnerhet jämfört med vår regering, och möjligheter att överklaga dåliga beslut och dålig politik än vad som är fallet med vilken ukrainsk regering som helst. Det finns bestämmelser, till exempel om mänskliga rättigheter. I Ryssland finns inget av det och ännu mindre i ”folkrepublikerna” i Donetsk och Luhansk och på Krim.

NL: Om än inte lika tillspetsad, är situationen mycket sämre i Ryssland vad gäller arbetarnas rättigheter på grund av att det över huvud taget inte finns något som liknar en rättsstat. I fjol begick till exempel två sjuksköterskor självmord sedan deras rättigheter systematiskt blivit kränkta, de utsattes för psykologiskt våld och tryck från sina chefer, men åklagarna vägrade ta sig an fallet. Dessutom fängslas ofta aktivister i oberoende fackföreningar i Ryssland.

I Ukraina fungerar rättsväsendet i någon mån. I fjol ledde exempelvis faktiskt de flesta överklaganden om kränkningar av arbetarnas rättigheter till seger.

OK: Vår regering är också svagare och utsatt för internationell granskning, av FN-organ och organ inom EU. Ukraina är mer öppet och oavsett hur dålig regeringen må vara har den händerna bakbundna om den skulle vilja kränka grundläggande mänskliga rättigheter.

Lästips – mer av/om *Sotsialnyi Ruch*

[Stoppa Putins aggression omedelbart!](#) (Appell från Sotsialnyi Ruch 24 februari 2022)

[Mot den ryska imperialismen](#) (Uttalande från Ryska socialistiska rörelsen och ukrainska Sotsialny Ruch, april 2022)

Taras Bilous:

[Ett brev från Kiev till vänstern i väst](#) (februari 2022)

[Vänstern i väst måste tänka om.](#) Noter om kriget från Kiev (13 mars 2022)

[Självbestämmande och kriget i Ukraina](#) (4 maj 2022)

[Kriget i Ukraina, internationell säkerhet och vänstern](#) (24 maj 2022)

Vitalij Dudin:

[En framtida demilitarisering är beroende av att den ryska krigsapparaten stoppas nu](#) (april 2022)

Volodymyr Isjtjenko:

”Ukrainsk sociolog förklarar varför allt du fått höra om Ukraina sannolikt är fel”, intervju i

[Om Ukrainakrisen – februari 2022.](#)

[Rysslands krig mot Ukraina har redan förändrat världen](#) (19 mars 2022)

Artikeln ”Mot avgrunden” i [New Left Review om kriget i Ukraina](#)

Oleksandr Kyselov:

[Intervju med Oleksandr från Sotsialnyi Ruch](#)

Artikeln: ”Ukrainska vänstern: ’Det går inte att vara pacifist när en stridsvagn kör över en’” i artikelsamlingen [Vänsterpress om Ukraina-kriget 17 mars 2022](#)

Om det partiförbud som beslutades i mars 2022:

Artiklarna ur *Links* (av Volodymyr Isjtjenko) i [Internationell press om Ukraina-kriget 28 mars 2022](#)

Artikeln ”Efter partiförbudet: ’Vi kommer att fortsätta kämpa som förr’” i [Vänsterpress om Ukraina-kriget början av april 2022](#)

Internationellt:

Intervjun med Olivier Besancenot i [Inför franska parlamentsvalen i juni 2022](#) (11 maj)

Tom Harris: [Rapport från Internationell solidaritetskonferens med Ukraina](#) (14 maj 2022)

Se även detta intressanta live-möte från början av april (med bl a Gilbert Achcar och representanter från Sotsialnyi Ruch):

https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=538125081005873

[Det dröjer c:a 6 minuter innan mötet börjar på allvar]

Deltagare är socialister från olika länder, flera ukrainare - Hanna Perechoda (Donetsk), Maksym Sjumakov (Kiev), Denys Pilasj (Kiev), ryssen Ilja Budraitskis (kommer med efter drygt 45 minuter – förbindelsen bryts, men han återkommer efter en stund), samt Gilbert Achcar och Christian Zeller (som leder mötet).

Hanna Perechoda ger en intressant historisk bakgrund om hur det moderna Ukraina växte fram (sociala och ekonomiska förändringar under 1900-talet och fram till idag).

Efter Budraitskis och Achcars inlägg följer en frågestund och debatt (efter c:a 1 och en halv timme).